

„OUD-UTRECHT” ALS PROVINCIALE VEREENIGING.

In 1926 werd door het schrappen van een vijftal woorden in het reglement der Vereeniging tot uitgaaf der bronnen van het Oud-Vaderlandsche Recht de mogelijkheid geschapen om het Dagelijksch Bestuur der vereeniging ook buiten de stad Utrecht te doen zetelen. Haar toenmalige secretaris Mr. de Bussy noemde in zijn jaarverslag deze wijziging er eene „van kleine pennestreek en wijde strekking” en dezelfde kwalificatie zou men kunnen geven aan de wijziging der statuten van Oud-Utrecht, die in ledenvergadering van 18 Januari 1949 tot stand is gekomen. Inderdaad, kleine pennestreek: want de wijzigingen, die aangebracht zijn, betroffen bijna overal slechts enkele woorden, maar ook: wijde strekking, want zij beoogden voornamelijk uitbreiding van de doelstelling der vereeniging, verbreding, thans ook officieel, van haar werkterrein. De Koninklijke goedkeuring is op deze wijzigingen verleend bij besluit van 14 Juni 1949, no. 28.

Het is duidelijk, dat op deze wijze alleen het beoogde doel niet is bereikt: de nieuwe wet zal moeten worden uitgevoerd, zij zal ook in de gedachten der leden moeten uitgroeien. Gedurende een tijdperk van ruim 25 jaren is Oud-Utrecht een stedelijke vereeniging geweest, wier arbeidsterrein zich niet verder dan de stad en haar omstreken, d.w.z. haar naaste omstreken, uitstreekte. Zoo nu en dan wierp zij een blik naar het daarbuiten gelegen deel der provincie om zich dan (de vergelijking is niet onaangenaam bedoeld) als een spin in haar web spoedig weer naar het midden terug te trekken.

In verschillende artikelen in dit Maandblad is reeds vroeger uiteengezet, hoe deze toestand verschillende personen niet bevredigen kon, en hoe aanvankelijk, toen de partijen niet op een geschikte basis tot elkander konden komen, aan het stichten eener nieuwe en dan provinciale vereeniging is gedacht. Dit plan was niet een uiting van vaderlandsche snipperzucht. Toen tussen het bestuur van Oud-Utrecht en het comité Nedersticht alsnog overeenstemming mogelijk bleek te zijn, heeft het laatste dit verstrekkende plan terstond opgegeven. Het deed dat in het vertrouwen, dat al degenen, die wel voor een provinciale historische vereeniging belangstelling toonden, maar zich niet bij een stedelijk gezelschap hadden willen aansluiten, thans het lidmaatschap van Oud-Utrecht zullen willen aanvaarden. Een circulaire met de strekking hen daartoe op te wekken is hun door Oud-Utrecht gezonden.

Gelijk in het Maandblad van December 1948 geschreven is, zal de uitbreiding van Oud-Utrecht's taak vooreerst tot uiting moeten komen in uitbreiding van het aantal publicaties over de provincie in de bestaande periodieken der vereeniging. Hier ligt zeer zeker een taak voor de tegenwoordige en toekomstige leden, aan wie de geschiedenis der provincie bijzonder ter harte gaat.

Daarnaast heeft het bestuur van Oud-Utrecht het plan eener provinciale bibliografie in principe aanvaard. Het comité Nedersticht zou dit plan niet terzijde hebben kunnen stellen en het had overwogen om eventueel alleen voor dit doel in wezen te blijven. Het heeft echter gaarne zijn taak in deze overgedragen aan een door het bestuur van Oud-Utrecht aangewezen commissie. Het boven reeds geciteerde artikel in het maandblad betoogde, dat „de samenstelling van een provinciale bibliografie om de enorme kosten en den jarenlangen arbeid, die zij zou vergen, als onbereikbaar beschouwd moet worden”. Zeker zullen aan dit werk groote bezwaren verbonden zijn, maar een goed Nederlandsch spreekwoord zegt, dat Keulen en Aken niet op één dag zijn gebouwd. De kosten zullen vooral in het drukken gelegen zijn en — zoo ver is het vooreerst nog niet. De bewerkster Mejufvrouw Mr. Breesnee heeft al eenige jaren voorbereidenden arbeid voor dit doel verricht en zet dien in overleg met de commissie voort. Reeds kan gezegd worden, dat ons als ideaal een bibliografie voor oogen staat gelijk die van Gelderland, welke door de vereeniging Gelre is uitgegeven (1910, met vervolgdeelen 1925 en 1940). Ook elders streeft men naar een dergelijk doel: in Noord-Brabant heeft men eveneens deze zaak ter hand genomen, terwijl in Overijssel reeds vroeger een bescheiden begin is gemaakt. Dit ideaal worde ook eenmaal voor de provincie Utrecht bereikt.

Het bestuur houdt er zijn aandacht op gevestigd, op welke wijze Oud-Utrecht zijn nieuwe taak verder tot uitvoering kan brengen, maar het zal ongetwijfeld eventuele suggesties dienaangaande gaarne in overweging nemen. Daarbij houde men in het oog, dat de vereeniging na de laatste statutenwijziging niet slechts de geschiedenis der provincie wil beoefenen en de kennis er van verspreiden, maar ook daarmede samenhangende belangen behartigen. Hierin is dus eveneens een uitbreiding van de doelstelling gelegen. Moge dan Oud-Utrecht na en door deze wijziging een nieuwe periode van bloei en nog ruimer activiteit zijn ingegaan!

A. J. VAN DE VEN.